Ч. 278. (433) Пятниця, 12. грудня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 238-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол. 5 чеських корон = 1 зол. 5 слов. кор. = 1 зол.

Німеччина й Італія плече об плече з Японією

БЕРЛІН. 12. 12. — Німеччина й Італія виповіли в четвер, 11. XII. ц. р. Зл. Державам війну. На урочистому засіданні райхстагу, якого хід передавали всі радіовисильні європейського континенту, Фірер виголосив у четвер 11. ц. м. пополудні велику промову, в якій зясував причини, що зробили цю постанову неминучою. Він пригадав при цьому пречисленні провокації, якими президент Злучених Держав, Рузвелт, засипував від 1939 р. держави оси, після того, як уже від літ ужив усіх злочинних засобів для поширення й вибуху європейської війни! Серед довгих, захоплених оплесків зібраних представників німецького народу заявив Фірер, що ось нині уряд Німеччини передав американським дипломатам їхні пашпорти. Німецький нарід згідний із цим та рішений, як ніколи досі у своїй історії, вести цю війну серед усіх умовин аж до переможного кінця, стаючи разом із Італією по стороні Японії.

Одночасно Фірер повідомив, що в четвер, 11. ц. м. підписано у Берліні ДОГОВІР МІЖ ДЕРЖАВАМИ ПАКТУ ТРЬОХ. Договір постановляє ось що:

1. НІМЕЧЧИНА, ІТАЛІЯ ТА ЯПОНІЯ ВЕСТИМУТЬ ЦЮ ВІЙНУ АЖ ДО ЇЇ ПЕРЕМОЖНОГО ЗАКІНЧЕННЯ.

2. НІХТО З ДЕРЖАВ НІМЕЧЧИНИ, ІТАЛІЇ ТА ЯПОНІЇ НЕ ПІДПИШЕ ВІДОКРЕМЛЕНОГО МИРА З АМЕРИКОЮ АБО АНГЛІЄЮ.

3. ПІСЛЯ ВІЙНИ У ТІСНІЙ СПІВПРАЦІ ЦИХ ТРЬОХ ДЕРЖАВ БУДУТЬ РОЗВЯЗАНІ ВСІ ТІ ПИТАННЯ, ЯКІ Є ВИРІШНІ ДЛЯ СПРАВЕДЛИВОГО НОВОВПОРЯДКУВАННЯ СВІТА ТА ДЛЯ ТРИВКОГО МИРА.

4. ПОСТАНОВИ ЦЬОГО ДОГОВОРУ ВХОДЯТЬ НЕГАЙНО В ЖИТТЯ.

Промова Фірера перед німецьким райхстаґом

БЕРЛІН. — 12. 12. На святочному засіданні німецького райхстаґу, на якому були приявні поруч із представниками німецької держави також численні дипломати, виголосив Фірер у четвер 11. ц. м. пополудні велику промову — яку передавали всі радіовисильні європейського континенту, — про великі вирішення минулого року та про наслідки, що виринають для Німеччини й будуччини Европи. Свої міркування, що їх щораз перевивали члени райхстаґу оплесками й захопленими окликами признання, Фірер розпочав пригадкою про злословну відмову німецької мирової пропозиції у 1940 р. англійським прем. Черчілем. Вже тоді, заявив Фірер, було ясне, що цю війну треба буде перевести до переможного кінця військовими засобами. Мабуть таки сам Господь захотів, щоб перевести історичну ревізію у небувалих розмірах, та що тепер треба силою здобути рішення, які матимуть вирішне значіння на найближчі століття не лише для історії Европи, але й для історії всього світа. Від хвилини, коли прийшлось до цих висновків з усіми їх наслідками, Німеччина вжила всіх зусиль, щоб здобути до літа 1940 р. стратегічні користи забезпечити під кожним оглядом. Сьогодні також далі працюється над тим, щоб той европейський фронт, який тягнеться мов вал з бетону й заліза від Кіркенес у Норвегії аж до еспанського кордону, зробити недоступним для всякого ворога. Розторощуючі удари німецької офенсивної війни проти Англії та жертвенні дії італійського союзника, що на своїй спині впродовж багатьох місяців ніс тягар великої частини британської переваги, — успішно підтримали ці оборонні заходи.

Коли після переходової кризи у півн. Африці вдалось німецько-італійським частинам, що спільно боролися, знову забезпечити північно-африканський фронт проти Англії, над Европою повисла грізна тінь просто жахливої небезпеки: агресивні пляни пророків світової революції. Тільки під натиском конечности німецький уряд зробив в осені 1939 р. спробу створити через ліквідацію довголітнього німецько-російського напруження передумовини для загального мира.

Коли Англія впродовж усього літа 1939 р. пропонувала свою поміч численним країнам, головно у східній Европі, аргументуючи брехливо, що Німеччина хоче загарбати їм їхню волю, а деякі країни, яким пропоновано цю поміч, не противилися підписуванню союзницьких пактів з Англією, в Німеччині мусіла бути вирішена твереза військова свідомість, що коли справа стане поважною, то Німеччина зможе вести війну на два фронти тільки з великими жертвами. Тому це було — казав Фірер — не лише право німецького уряду, але й обовязок, визначити зі свого боку межі німецьких інтересів. На жаль, всі країни, які виявили симпатії для англійських гарантій, мусіли швидко ствердити, що найсильнішим гарантом їхньої екзистенції може бути лише Німеччина. Коли вони тільки своєю грішною політикою порвали звязки з німецькою державою, вони мусіли згинути, бо довірили себе пустим обіцянкам держави, яка у своєму відомому егоїзмі від століть ніколи не помагала, лише завсіди жадала помочі.

ВИНИЩЕННЯ НАРОДІВ.

З цього відмежування німецької смуги політичних інтересів виводила опісля Росія просто право винищення в практиці народів, які є поза тією смугою. Коли Німеччина це пізнала, то дальші відносини між Німеччиною і Росією означувано ще тільки з погляду річевої доцільности, якій протиставилось вороже всяке почування.

Продовження на стор. 2-гій.

Спонуки японської експанзії

Політично-господарська експанзія Японії випливає з певних окреслених прикмет її почви і території, котрі є такі безмірно жорстокі, що в умовах сучасної технічної епохи, японці мають до вибору тільки два шляхи: поширюватися або згинути.

Чотири острови японського материка є під оглядом простору — мало сказати: невеликі, вони мінімальні, мініятурні. Їх простір виносить всього коло 400.000 кв. кіл. Але це ще не все. Бо найважніше те, що повних 83% з цього простору, — це або гола вульканічна скеля, або болото, або вода, або пісок. Тільки 17% японської території надається під управу господарських культур. Підземні скарби землі також не багаті. В Японії дещо вугілля, трохи нафти і зовсім нема залізної руди. Понадто уся ця країна — на вулькані. Японська територія — це типічна вульканічна формація, повна вигаслих і чинних вульканів, а кожного року буває там пересічно дві тисячі землетрусів. Вряди-годи ці землетруси спадають на край як апокаліптичні стихії. Нпр. в 1923 р. японський землетрус майже цілковито знищив два найбільші міста країни: столицю Токіо і головну пристань Йокогаму. Самих убитих було тоді понад сто тисяч. Оба міста треба було відбудовувати на ново.

І на цій території живе тепер коло 70 мільйонів людей. Густота населення тут найбільша на земській кулі й виносить неймовірну цифру, бо понад 1000 людей на 1 кв. кільом. Тому Японія уявляє собою справжнє людське муравлище, де японець сидить на японцеві й один другому кусень хліба з уст видирає.

До моменту, коли Японія вступила в новітню т. зв. реформаційну епоху, або епоху цісаря Мейджі, себто до половини 19-го століття, вона виходила з тієї трагічно-жорстокої ділеми свого біологічного буття в такий спосіб, що штучно обмежувала приріст населення і ніколи не дозволяла йому виходити понад означену межу. Японці обчислили, що їх земля може виживити менш-більш 25 мільйонів людей і це була цифра їх населення, котра раніше удержувалася на цій висоті віками майже без переміни. Вбивство новородків і зігнання плоду були тому там не тільки толеровані, але просто законом наказані. Родинам з більшою кількістю дітей грозили важкі кари. Отож існували окремі установи, що професійно займалися вбивством новородків і всякими превенційними маніпуляціями. Існували точні приписи, кільки в якій провінції родини можуть мати дітей, а навіть, кілька хлопців дівчат ітд. І все те були звичаї самозрозумілі, якими абсолютно ніхто не дивився.

Радикальна зміна в цій ділянці наступила в Японії щойно з настанням тієї т. зв. реформаційної ери. Край зустрівся з европейським гуманітаризмом і культурою. — Одночасно зріс культурний рівень потреб і життя широких мас. Японія кинулася на промисл і торговлю, щоби таким чином своїм громадянам дати прожиток і забезпечити їм бодай сякий-такий достаток. Ці

нові джерела зарібку і прожитку уможливили постійний зріст населення, котрий від тоді зачав йти в гору неймовірно швидким темпом. За 60 літ від половини 19-го століття, населення Японії підскочило з цифри 25 мільйонів на 60 мільйонів, чого не зустрічаємо ніде в світі.

Та, ясно, що підйом народнього господарства Японії не йшов так легко. З одного боку треба було здобувати ринки збуту, які здебільшого вже були опановані другими промисловими великодержавами, в першу чергу Америкою і Англією, з другого — треба було зарібком з цього експорту оплачувати імпорт тієї сировини, якої Японія в себе або зовсім не мала, або мала лише в незначній кількості. І то якраз від тієї самої-ж Америки й Англії, які з одного боку боронилися перед заливом ринків японським крамом, з другого у відповідний спосіб використовували свій імпортовий монопол у відношенню до Японії.

Японія помагала собі таким чином, що життєвий рівень свого населення обнизила до найдальших меж. Нема на світі, за вийомком Китаю, ніде так нужденно оплачуваного робітника як в Японії і ніде він так мало не потребує і таким малим не вдоволюється, як там. Тому, не зважаючи на гігантичний зріст японської промисловости, торгівлі, транспорту і т. д. — Японія ще і далі є державою з бідним населенням, де люди за мінімальну заплату мусять важко працювати, де жінка є звичайним робочим тяглом, а живуть фактично жмінкою рижу, рибою і чаєм. Страшний японський товаровий демпінг, який до зарізу конкурував з Америкою і Англією на всіх азійських ринках, а згодом зачав перекидатися до інших частин світу — був і є оплачуваний саме цим недоїданням і нищим від найнищого життєвим рівнем широких мас японського народу.

Ось чому цей вічний батіг: недоїдання і прожитку, себто боротьби за звичайне існування, жене японський нарід будь за кордони своєї батьківщини, будь штовхає його на щораз вищі щаблі промислової розбудови. Інакше там відразу мусілоби голодовою смертю згинути добрих 40—50 мільйонів людей. А вислідом тієї японської експансії і конфлікту з конкурентами великодержавами є саме теперішня війна на Далекому Сході.

Д-р Павло Лисяк.

(Продовження зі стор. 1-ої)

НА ЗНИЩЕННЯ ЕВРОПИ.

Вже тоді ставало з місяця на місяць яснішим, що метою мужів на Кремлі було тільки поневолення, а тимсамим і знищення Европи. Після гігантичної підготови армії на тодішній німецько-російській границі інтересів, підготови, якої не переведено, щоб чогось боронити, що було загрожене — тільки тому, щоб напасти те, що після довгої війни на заході не виглядало може здібним до оборони на сході, — мала перевалитися через Европу нова навала монголів. Блискавичне закінчення війни на заході не пересунуло наміру большевиків, тільки хвилину їхнього нападу. Це факт, на який вже в 1940 р. на тайних засіданнях англ. парляменту вказував з великими надіями британський премієр міністрів. Тому совісно слідкував німецький уряд з весною 1941 р. дуже уважно приготування світової потуги з нібито невичерпними резервами, які мали напасти на Европу, на цей континент, для якого Урал не означає границі, тільки ту лінію, яка розмежовує життя заходу від цього ж сходу і той континент, що — як довго історія вміє щось про нього подати, — мав перевести не перший важкий кривавий бій за своє існування проти темних сил сходу. Одначе з цієї Европи, говорив Фірер, вийшло не тільки заселення інших частин світа, але і духове та культурне запліднення, світло, яке освічувало людський ум від часів старинної Греції. До цієї правди признається вправді лиш той, хто має добру волю її шукати замість її заперечувати. Не Англія зробила континент культурним, але етнічні групи континенту пішли на цей остров і уможливили щойно його розвиток.

І таксамо не Америка відкрила Европу, але навпаки. Тільки меншевартісна раса може подивляти те, що Америка не взяла з Европи. Але Европа бачить у богатьох проявах американського життя тільки ознаки занепаду культурного життя і спадщину зажидівлення та муринського заливу.

БОРОТЬБА ЗА ЕВРОПУ.

Це пізнання потрібне не в інтересі німецького народу, але цілого европейського континенту і це щасливий знак, що переконання, що Німеччина сьогодні бореться не тільки за себе, але за цілу Европу, вже сьогодні так глибоко у підсвідомости найбільшої частини европейських народів, що вони беруть участь в цьому бою або отвертим зайняттям становища, або припливом добровольців.

Те, на що Німеччина щораз не дозволяла представникам тієї сили, яка стягнула свої дивізії на східні німецькі кордони, думали вони осягнути з весною ц. р. в Югославії окружною дорогою революційним духом проти волі Німеччини та проти інтересів Европи В часі швидкої й основної ліквідації розкладових тенденцій на Балкані зросла в мені певність — заявив Фірер — що вже в найближчому часі дійде до конфлікту з одною державою, яка у хвилині балканського походу не встрявала під військовим оглядом тому, що її підготова не була ще скінчена. Самозрозуміле, що Німеччина не могла зустрінути тієї небезпеки неозброєна. Бо якщо у демократів — говорив Фірер дослівно — самозрозуміло багато говориться про зброєння, то за те в Німеччині завсіди ще більше робиться в цьому напрямі. Кожний рік буде зустрічати Німеччина зі щораз більшою та головно щораз кращою зброєю завсіди там, де западають рішення.

ЕВРОПА ПРОПАЛА Б.

„Я не шукав ніякої війни — заявив Фірер — навпаки, я робив все щоб війну оминути. А що я вважав Сов. Союз найповажнішою небезпекою для Европи, то вирішив, якщо це можливе, ще кілька днів перед вибухом цього конфлікту дати самому знак до наступу. В обличчі велитенської, щойно тепер у всій ширині зрозумілої небезпеки, я можу тільки дякувати Богові, що він мене освітив у належну годину та дав мені силу до того, що мусіло бути зроблене. А цьому завдячує Европа своє існування, бо я можу сьогодні сказати: якщо та повінь 20.000 танків, соток дивізій, десяток тисяч гармат та понад 10.000 літаків була б нечайно рухнула, була б Европа пропала. Доля призначила европейським народам випередити цей удар жертвою своєї крови, чи пак удержати його. І якщоб Финляндія не була вирішила негайно вдруге вхопити за зброю, то спокійна вигода інших нордійських держав булаб найшла швидко свій кінець.

Коли б Німеччина не була виступила зі своїми вояками та зброєю *проти* того противника, то над Европою розшаліла б стихія, яка раз на завсіди зліквідувала б смішну у своїй бездушності британську ідею встановлення европейської рівноваги. Коли б словаки, мадяри й румуни не були спільно з нами перейняли охорону тих европейських народів, тоді большевицькі орди, як загони гунів Атилли, розсипались би були по наддунайських країнах, а на полях над Йонським Морем, татари й монголи були б сьогодні силою перевели ревізію договору з Монтре. Коли б Італія, Еспанія та Хорватія не вислали своїх дивізій, тоді не повстав би оборонний фронт Европи, фронт, який — проголошуючи поняття нової Европи — став доосередньою силою, що промінювала на всі інші народи. Із того вїщого пінання напливули з північної та західньої Европи добровольці: норвеги, данці, голяндці, флямандці, бельгійці й інші, ба, навіть французи, які кадали цій боротьбі союзних із віссю сил характер европейського хрестоносного походу у найповнішому розумінні цього слова.

НАЙМОГУТНІША БОРОТЬБА ВСІХ ЧАСІВ

Опісля Фірер подав огляд війни, яку назвав наймогутнішою боротьбою всіх часів, та в кількох яскравих рисах накреслив велич добутих осягів. Він згадав ще раз назви й числа, відомі нам уже з німецьких воєнних звідомлень. До 1. грудня — казав Фірер — загальне число полонених росіян — 3.806.861 осіб, знищених або здобутих панцирнів возів — 21.391, гармат — 32.541, літаків — 17.322. У тому самому часі зістрілено — 2.191 британських літаків. Воєнна маринарка затопила — 4.170.611 тон містоти, воздушна фльота — 2.346.180 тон, отже разом — 6.516.791 тон містоти ворожих кораблів. Це тверезі факти та може надто сухі числа, але ці осяги здобуто зусиллям здоровля та життя і серед трудів, які запілля ледви чи уявляє собі.

„Німці і фіни, італійці, словаки, мадяри і румуни, хорвати, добровольці з північних і західньо-европейських країв, взагалі всі разом: вояки східнього фронту боролися, машеруючи в безконечну віддаль, втомлені спекою і спрагою, інколи майже до розпуки по болоті бездонних шляхів, від Білого до Чорного моря, виставлені на невигоди підсоння, яке від спеки червневих та серпневих днів спадає до зимових хуртовин листопада і грудня, мучені комахами, терплячи від бруду і насікомих, мерзнучи на снігу і леді, ось так вони боролись, вояки східнього фронту!

Від 22 червня до 1 грудня втратили німецькі збройні сили разом: 162.314 убитих, 571.767 ранених і 33.335 пропавших, з цього німецька сухопутня армія 158.773 убитих, 563.082 ранених і 13.119 пропавших; повітряна зброя: 3.231 убитих, 8.435 ранених і 2.028 пропавших; воєнна фльота: 310 убитих, 232 ранених і 115 пропавших Отже разом втратила німецька збройна сила в убитих і ранених трохи більше, ніж подвійну кількість у битві над Сомою у світовій війні, в пропавших трохи менше, ніж половину тодішньої кількости.

ВИНУВАТЕЦЬ ЦІЄЇ ВІЙНИ.

А тепер дозвольте мені зайняти становище супроти цього другого світа, що має свойого представника в людині, що тоді, як народи та їх вояки боролися в снігу й леді, звикла в тактовний спосіб при печі балакати, отже передусім цю людину, яка є головним винуватцем цієї війни.

Коли в 1939 р. виявилось положення національностей в тодішній польській державі щораз більше нестерпним, пробував я усунути нестерпні відносини щирою угодою. Якийсь час виглядало так, наче польський уряд сам поважно задумувався над тим, чиб не згодитися на розумну розвязку. Я смію ще тут додати, що при всіх цих проєктах з німецької сторони нічого не жадано, що вже перед тим не було німецькою власністю; навпаки, ми навіть резиґнували в дечому з того, що перед світовою війною належало до Німеччини. Драматичний розвиток цього часу жадав безнастанно все більших жертв німецької народньої групи. Тягар цих жертв у крові можна найкраще змірити, коли ви їх порівнаєте з жертвами теперішньої війни, бо дотеперішній похід на Сході коштував цілу німецьку збройну силу кругло 170 тисяч убитих; а тимчасом в найглибшому мирі вбито тоді в кількох місяцях в Польщі понад 62 тисячі німців, частинно серед жорстоких мук.

Що Німеччина мала право заквестіонувати такі відносини на своїй границі та змагати до їх усунення, взагалі подумати про свою безпеку, ніхто хіба не буде перечити цьому в часі, в якому інші краї шукають своєї безпеки навіть в чужих континентах. Питання, які мали бути справлені були — територіяльно беручи — незначні. В суті рі-

чи йшло про Данціг та про получення відірваної провінції Східньої Прусії з рештою Німеччини. **Важче завважили нелюдські переслідування німців, які саме відбувалися в Польщі. Не менш важку долю мусіли терпіти також інші меншини.**

Коли ж у серпневих днях Польща ставала щораз то більше неуступчивою завдяки гарантіям Англії, в яку Польща сліпо вірила, німецький уряд бачив себе, і то в останнє, спонуканим зробити пропозицію, на основі якої готов піти з поляками на переговори та про яку повідомив устно тодішнього англійського амбасадора.

Фірер пригадав дослівно свої тодішні пропозиції Польщі і на основі тодішньої ситуації подав: 1) неможливе устійнення кордону, так як його устійнив версайський диктат і 2) неможливу поведінку супроти меншин у відступлених областях. Практичні пропозиції, що вийшли з цих міркувань, були: поворот вільного міста Данціґу до Німеччини на основі його чисто німецького характеру та пропозиція плебісциту в області т. зв. коридору, що мав вирішити про свою приналежність до Німеччини чи до Польщі. „Тодішний польський уряд — говорив Фірер — відмовився навіть зареагувати на ці пропозиції. Але при цьому повстає й ще питання: як могла така незначна держава поважитись знехтувати попросту такі пропозиції та крім цього не тільки вхопитись за дальші жорстокости у відношенні до німців, які цій країні дали всю культуру, але й навіть наказати ще загальну мобілізацію.

ІСТОРИЧНІ ДОКУМЕНТИ.

Один вгляд у документи міністерства закордонних справ у Варшаві дав опісля несподіване виснення: був один муж, який з чортівською несовістю ужив свого впливу, щоб змінити Польщу в її спротиві та усунути всяку можливість порозуміння. Звіти, що їх тодішний польський посол у Вошингтоні, гр. Потоцький, посилав своєму урядові у Варшаві, це документи, з яких із страшною ясністю виходить, як дуже один єдиний чоловік під впливом сил, що кермували ним, обтяжений відповідальністю за другу світову війну.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ ДО АМЕРИКИ

Коли йде про становище Німеччини до Америки, то слід сказати ось-що: **1) Німеччина є може єдиною великодержавою, яка ні на північному, ні на південному американському континенті ніколи не мала ніякої кольонії та не діяла там політично; 2) в усій історії повстання та існування Злучених Держав Німеччина ніколи не зайняла до них політично неприхильного чи ворожого становища, зате чимало допомогла кровю своїх численних синів, які боронили Зл. Держави; 3) Німецька Держава сама ніколи не брала участи в ніякій війні проти Злучених Держав, зате Злучені Держави налягли війною на Німеччину в 1917 році.**

ПРИЧИНА СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Слідча комісія, яку покликав до життя саме президент Рузвелт для зясування причин, чому Америка приступила до війни, **ствердила беззастережно, що ці причини щодо участи Америки у війні в 1917 р. були виключно в капіталістичних інтересах деяких малих гуртів, та що Німеччина сама не мала ніякого наміру розпочинати конфлікту з Америкою. Тай загалом нема між німецьким і американським народом ніяких суперечностей, чи то територіяльного чи політичного характеру, які моглиб якнебудь заторкнути інтереси або навіть існування Злучених Держав.**

Америка є республикою, якою кермує президент з великим авторитарним уповноваженням. Німеччина була колись монархією, підпорядкована проводові з умовним авторитетом, згодом була безавторитетною демократією, сьогодні є республикою, бо нею кермує сильний авторитет. Між обома державами є океан. Якщо взагали ці поняття мають самі собою справжню вагу, то різниці між капіталістичною Америкою та большевицькою Росією повинні б бути багато більші, ніж поміж Америкою, якою кермує президент, та Німеччиною, що є під проводом Фірера. **Фактом є, що обидва історичні конфлікти, хоч були інспіровані тією самою силою, проте були затіяні виключно двома діячами Злуч. Держав, а саме президентом Вілсоном та президентом Франкліном Рузвелтом. Присуд на Вільсона** видала вже сама історія. Його прізвище вяжеться тісно з одним із найганебніших обманів усіх часів. Наслідком того, що він не дотримав слова, була розпряжність життя народів, не лише у т. зв. переможених, але й у переможців. Знаємо сьогодні, що за Вільсоном стояло товариство зацікавлених фінансістів, які послугувались тим паралітичним професором, щоб затягти Америку до війни, з якої вони сподівались для себе кращих інтересів.

ДВА ПРОТИЛЕЖНІ СВІТОСПРИЙМАННЯ І ПІДХОДИ ДО СПРАВ.

Яка ж причина, що знову знайшовся президент Злучених Держав, який бачить знову єдине своє завдання в тому, щоб повставали війни? Важне розслідити моменти, які треба вважати причиною сьогоднішнього ходу подій. Наперед особиста сторінка. **Я розумію аж за добре, що між світосприйманням і поставою през. Рузвелта та моєю власною є віддалення таке далеке, мов світ. Рузвелт походить з дуже багатої родини, належав завдалегідь до цієї кляси людей, яким уродження та походження в демократіях рівняють шлях життя і запевняють карієру. Я сам був тільки дитиною малої і бідної родини і мусів собі вибороти мій шлях серед невимовних трудів працею і пильністю.**

Рузвелт пережив світову війну на становищі, яке було в тіні Вільзона зі сфери тих, що заробляють. Я належав у світовій війні до тих, які виконували прикази. Я намагався як звичайний вояк у цих чотирьох роках сповнити свій обовязок перед ворогом. Я ділив мою долю з долею мільйонів. Пан Франклін Рузвелт ділив свою долю з долею т. зв. верхівки 10-ох тисяч. Коли вкінці п. Рузвелт, випробувавши свої здібності у фінансових спекуляціях, щоб тягнути особисту користь з інфляції, себто з нужди інших, то вступив вкінці на шлях нормального, досвідченого, господарсько-забезпеченого, походженням протегованого політика — тоді я боровся за піднесення німецького народа.

Два життєві шляхи. Коли Франклін Рузвелт станув у проводі Злучених Держав, був він кандидатом наскрізь капіталістичної партії, яка ним послугувалася. **Коли-ж я став канцлером Німеччини, я був вождом народнього руху, який я сам створив. Сили, які винесли п. Рузвелта, були силами, які я поборював з мойого найбільш внутрішнього переконання. „Трест мізків", яким мусів послугуватися новий американський президент, складався з членів того самого народа, який ми поборювали як галапасів людства, і почали його усувати з публичного життя.**

Проте ми мали таки щось спільне. Рузвелт перейняв державу, в якій занепало господарство внаслідок демократичних впливів, я ж став у проводі держави, яка також завдяки демократії опинилася перед повною руїною. Злучені Держави мали 13 мільйонів безробітних, Німеччина 7 мільйонів та — правда — ще дальших сім мільйонів, які працювали частинно. З того менту розпочався у Злучених Державах та в Німеччині розвиток, який облегчить нащадкам видати осуд про справжню вартість теорій. У Німеччині настав велитенський розвиток життя, господарства, культури, мистецтва ітд. През. Рузвелтові не вдалось завести у свому власному краю бодай найменшого покращання. У скромних 5-ти роках розвязано в Німеччині господарські проблеми та зліквідовано безробіття. У тому самому часі президент Рузвелт підніс державні борги своєї країни до жахливої висоти, обезцінив доляра, ще дужче розхитав господарство та зберіг число безробітних. — Але нема чому дивуватись.. Духи, що їх покликала собі ця людина на поміч, чи вірніше його покликали, належать саме до тих елементів, які — як жиди — можуть бути зацікавлені тільки в хаосі та ніколи у ладі. В европейських державах Рузвелт напевне скінчив би перед державним судом за самовільну розтрату національного майна. Перед громадським судом його засудили б на вязницю за каригідне зложивання владою. Цей погляд, чи краще цю свідомість має також чимало і то поважних американців.

Небезпечна опозиція збиралась над головою того діяча. Він відчув із неї, що тільки відхилення уваги прилюдної думки від його внутрішньої політики в напрямі закордонних справ може принести йому рятунок. Цікаве у звязку з цим студіювати звіти польського пос. Потоцького з Вошингтону, який раз-ураз вказує на те, що Рузвелт докладно свідомий небезпеки катастрофи всієї господарської хатини з карт і тому за всяку ціну потребує відвернення уваги на закордонні справи.

ЖИДИ І РУЗВЕЛТ.

Підсилив його в цьому гурт окружаючих його жидів, які зі старозавітної хапчивости хотіли бачити у Злучених Державах знаряддя, щоб ним зготовити европейськимнародам, які ставали все більш антисемітськими, другий „пурім". Так починається зростаючий вплив американського президента поширюватися в тому змислі, щоб поглиблювати конфлікти, і на всякий випадок перешкодити, щоб конфлікти знаходили мирну розвязку. Цей чоловік має вже роками тільки це одно-одиноке бажання, щоб десь на світі вибухла сварня, найкраще в Европі. Через повязання американської господарки з одним із посварених, хоче він створити політичне повязання інтересів, яке надавалось би до того, щоб поволи наблизити Америку до такого конфлікту і в цей спосіб відвернути увагу на зовні від її розхитаної господарської політики внутрі.

Особливо різким стає його поведінка в цьому змислі проти Німеччини. Від 1937 р. йде ряд промов, в яких цей чоловік починає пляново підюджувати американську публику проти Німеччини. У виконанні цієї постійно зростаючої політики підюджування покликує він американського посла в Берліні до Вашинґтону, щоби склав звіт. Відтоді обі держави заступлені ще тільки дипломатичними представниками. Від листопада 1938 р. починає він пляново і свідомо саботувати кожну можливість европейської політики замирення, удаючи ще при цьому на зовні інтерес що до мира. Одначе при цьому грозить він кожній державі репресіями, яка готова вести політику мирного порозуміння. Від березня 1939 року починає він вмішуватися у внутрішньо-европейські справи, які президента Злуч. Держав взагалі нічого не обходять. Рузвелт іде ще далі; всупереч всяким міжнароднім постановам заявляє він, що не визнає урядів, які йому не підходять, не приймає до відома нового ладу та затримує посольства держав, що вже давно не існують.

МИРОЛЮБНІ СЛОВА І ПРОРЕЧИСТІ ФАКТИ.

Дня 15 квітня 1939 р. прийшов славетний апель Рузвелта до мене й до Мусоліні. Він уявляє собою з одного боку мішанину географічного й політичного незнання, злученого з ароганцією члена деяких мільйонерських кол з другого боку. Тоді візвано нас зложити заяви та підписати договори про ненапад з будьякою датою, при цьому здебільша з державами, які взагалі не мали свободи, босоюзник пана Рузвелта або анектував їх, або змінив у протекторати. Я дав тоді цьому настирливому панові і ввічливу і виразну відповідь. Дня 4 листопада 1939 р. переводить ця людина зміну закону про нев-

тральність так, що відтепер заборона вивозу зброї є скасована і то в користь однобічної доставки для ворогів Німеччини. Далі він визнає т. зв. польський еміграційний уряд, якого єдиною основою є кілька мільйонів польських золотих монет, заграбаних з Варшави. Він заряджує замкнення норвежських і данських конт, він визнає крім різних еміграційних урядів ще й норвежський. 15 травня 1940 р. приходить замкнення голяндських і бельгійських конт. Телеграма з 15 червня до французького премієра Рейно, демаскує справжнє наставлення цієї людини. Він повідомляє його, що уряд Злучених Держав подвоїть свою допомогу Франції під умовою, що Франція продовжуватиме війну проти Німеччини.

Наводжу цей випадок для характеристики плянового цькування цієї людини, що вдає миролюбця, а вічно тільки цькує до війни. Бо ось нападає його тривога, що на випадок здійснення европейського миру витрата мільярдів на його зброєння буде швидко розпізнана, як звичайний обман, бо ніхто Америку не нападає, якщо вона сама не спровокує нападу. Дня 17 червня 1940 р. наказує президент Злучених Держав замкнення французьких конт. Як сам висловлюється, хоче він, щоб вони не дісталися в німецькі руки. В дійсності перевозить він при помочі американського кружляка золото з Касаблянки до Америки. Від червня 1940 р. накопичуються розпорядки Рузвелта щораз більше.

В серпні 1940 р. спільне складення військової програми для Злучених Держав і Канади. Щоби зробити створення американсько-канадійського комітету, принайменше найбільшим дурням переконливим, винаходить він час-від-часу кризи. Опісля робить так, наче б то Америці загрожував напад. З черги перериває нагло подорожі і вертається з найбільшим поспіхом до Вошінґтону і такою грою хоче зазначити небезпечність ситуації. У вересні 1940 р. відступає англійській фльоті 50 нищильників американської фльоти. За це перебирає він військові бази в британських посілостях в північній та середущій Америці. Одне буде мусіло при цьому щойно потомство вияснити, а саме, як далеко входить тут також у гру намір перебрати британську імперію в годині упадку по змозі безно і без небезпек. Тому, що Англія не в силі платити за американські доставки золотом в готівці, накидає він американському народові закон про аренду і позички. В березні 1941 р. іде він знову один крок дальше. Вже 19 грудня 1939 р. вігнали американські кружляки внутрі охоронної смуги корабель „Колюмбус" британським воєнним кораблям у руки. 27. січня 1940 р. поінформував американський кружляк „Трентон" ворожі морські сили всупереч міжнароднім постановам про рухи німецьких торговельних кораблів „Араука", „Ля Плята" і „Бангоні". В листопаді 1940 р. казав він американським воєнним кораблям переслідувати німецькі кораблі „Фриґія", „Дарвальн" і „Райн" так довго, аж ці кораблі мусіли самі затопитися, щоб не попасти ворогові в руки. 13. квітня 1941 р. наступило привернення руху через Червоне море для американських кораблів з метою постачання британським арміям на Близькому Сході.

Тимчасом у місяці березні прийшла конфіската всіх німецьких кораблів американською владою. Громадяни німецької держави зазнали від Злучених Держав недостойної поведінки всупереч міжнародньому праву. У спробі „пучу" у Білгороді през. Рузвелт мачав свої пальці, висилаючи на Балкан у свому імені полк. Донована, зовсім маловартного типа, щоб у Софії та в Білгороді спричинити повстання проти Німеччини та Італії. Наприкінці квітня Рузвелт признає юґославянський та грецький еміґрантські уряди й усупереч міжнародньому праву замикає юґославянські та грецькі банкові конта. Від половини квітня приходить дальше стороження західнього Атлянтику півн.-американськими стежами. Рузвелт постачає Англії 20 швидких човнів та одночасно йде безупинно ремонт британських воєнних кораблів в американських доках. 4-го червня американські військові транспорти наспіли до Ґренляндії. Згідно з приказом през. Рузвелта один американський воєнний корабель заатакував — як повідомила англійська вістка — водними бомбами один німецький підводний човен у берегів Ґренляндії.

Дня 14 червня замкнено німецькі конта. 17 червня вимагає през. Рузвелт під видуманими притоками відкликання німецьких консулів і замкнення німецьких консулятів. Далі замкнення німецької пресової агенції „Транс-Оцеан", німецької інформаційної бібліотеки та централь німецької залізниці. Приходить окупація американськими військами на Ісляндії, що лежить в німецькій воєнній смузі. Рузвелт сподіється через те тепер напевно 1. приневолити врешті Німеччину до війни і 2. зробити зрештою німецьку війну підводними човнами такою безвартісною, подібно як в 1915-16 р. Водночас висилає він запевнення американської допомоги до Сов. Союзу. Міністр фльоти Кнокс подає нагло до відома, що Америка видала приказ стріляти до воєнних пароплавів держав оси. 4 вересня оперує нищильник Злучених Держав „Ґрір", згідно з виданими йому наказами проти німецьких підводних човнів на Атлянтику разом з англійськими літаками. Пять днів пізніше стверджує німецький підводний човен нищильники Зл. Держав як супровідні кораблі в англійському конвою. 11 вересня підтверджує Рузвелт наказ стріляти до всіх кораблів держав оси і видає його наново. 17 жовтня атакує нищильник Злучених Держав „Кірні", що плив в охороні транспорту для Англії, знову один німецький підводний човен водними бомбами. 6 листопада захоплюють американські збройні сили незгідно з міжнароднім правом німецький пароплав „Оденвальд".

Схарактеризувавши обидливі напади президента Зл. Держав на свою особу кількома іронічними реченями, Фірер сказав: **„Вважаю Рузвелта, як колись Вудрова Вільзона, теж умово хворим.**

ГІДНИЙ ПРОТЕСТ ЯПОНІЇ.

Що ця людина зі своїми жидівськими прихвостнями воює від літ тими самими засобами проти Японії — це нам відоме. І тут застосовано ті самі методи. Я гадаю, що ми всі відчули як визволення те, що в решті решт одна держава виступила перша проти цього єдиного у своїм роді в історії і безсоромного нехтування правди й права, протестуючи так, як цього та людина чейже хотіла.

Факт, що японський уряд після довголітніх переговорів з отим обманцем, каже вкінці „годі" й не хоче дальше дозволяти, щоб так нечесно глумились із нього, цей факт проймає всіх порядних людей в усьому світі почуванням глибокого вдоволення. Знаємо, яка сила стоїть за Рузвелтом. Це той вічний жид, який вважає, що настав його час, щоб здійснити те, що ми з острахом мусіли оглядати й переживати у совітській Росії. Але ми тепер пізнали вже жидівський рай на землі. Можливо, що президент Злучених Держав сам цього не розуміє, але це говорить лише про його духову обмеженість. Ми-ж знаємо, що це ціль всієї його боротьби. Коли б ми навіть не були в союзі з Японією, то й тоді ясно здавали б собі справу, що це бажання жидів та їх Рузвелта — нівечити одну державу за другою. **Тому ми тепер зі свого боку зробимо те, чого бажав собі від літ той провокатор. Не лиш тому, що ми союзники Японії, але тому, що Німеччина й Італія мають при свому теперішньому проводі достаточно ясний погляд та сили, щоб розуміти, що в цій історичній порі річ іде про „бути-не-бути" націй, може й на завсіди.** Але коли пан Рузвелт або пан Черчіль заявляють, що вони хотять згодом здвигнути новий лад, то воно подабає на таке, як коли б фризієр із лисою головою поручав неоманний засіб на ріст волосся. Панове, ті, що живуть у найбільш заскорузлих з соціяльного погляду країнах, повинні турбуватись своїми безробітними, замість нацьковувати до перемог. **Німецький нарід ніколи ще так, як сьогодні, не був одностайний та рішений. Але він не був також мабуть ще ніколи такий ясновидючий та рідко коли такий свідомий свого обовязку чести. Тому я казав сьогодні післати американському дипльоматичному представникові пашпорти та заявити йому таке:**

Слідкуючи за щораз дальшим поширенням політики през. Рузвелта, спрямованої до необмеженої кандидатури на панування над світом, не цофнулися Злучені Держави Америки разом з Англією перед ніяким середником, щоб оспорювати німецькому та італійському і також японсьому народові передумовини їхнього природнього вдержання життя. Уряди Англії і Злучених Держав протиставились з цієї причини не лише для теперішности, але також і для всеї майбутньости кождій оправданій ревізії для заведення кращого нового ладу світа...

Від початку війни допустився американський президент Рузвелт в зростаючій мірі цілого ряду найважчих злочинів всупереч міжнароднім постановам, безправних зловживань з кораблями та всяку іншу власність німецьких та італійських громадян лучив він із загрозою, ба, що більше з самовільним позбавленням особистої свободи, інтернуваннями ітд. Зрештою і дальші спричинені напасти президента Злучених Держав Рузвелта довели до того, що він дав американській фльоті приказ, всупереч всяким міжнароднім постановам атакувати негайно кораблі німецької та італійської національності, їх обстрілювати та їх затоплювати. Американські міністри хвалилися також, що вони в цей злочинний спосіб знищили німецькі підводні човни. Американські кружляки нападали на німецькі та італійські кораблі, захоплювали їх та замикали їхню мирну залогу до тюрми. Без всякої спроби урядового опрокинення зі сторони американського уряду опубліковано ще крім цього тепер в Америці плян президента Рузвелта, найпізніше в 1943 р. напасти на Німеччину та Італію військовими засобами в Европі. В цей спосіб ударемнено щире змагання Німеччини та Італії, яке свідчить про безприкладну терпеливість, не зважаючи на нестерпні провокації през. Рузвелта, що відбувались від років, запобігти поширенню війни та вдержати взаємини зі Злученими Державами.

Супроти цього вкінці Німеччина та Італія вважали себе змушеними по думці постанов пакту трьох держав з 27. вересня 1940 р. вести бій рамя об рамя спільно з Японією для оборони, а тимсамим і для вдержання безпеки і незалежности своїх народів і держав проти Злучених Держав Америки. Тому три держави зробили такий договір і підписали його сьогоднішнього дня в Берліні:

В непорушній постанові не зложити зброї, доки спільна війна проти Злучених Держав Америки і Англії буде доведена до успішного кінця, погодилися німецький, італійський та японський уряд на такі постанови:

Ст. І. Німеччина, Італія і Японія спільно вестимуть — вимушену на них Злученими Державами та Англією війну — всіми засобами, що є в їх диспозиції, аж до переможного кінця.

Ст. 2. Німеччина, Італія і Японія зобовязуються без повного взаємного порозуміння не заключувати ні зі Зл. Державами, ні з Англією перемиря чи миру.

Ст. 3. Німеччина, Італія і Японія будуть також після переможного закінчення війни найтісніше співпрацювати зі собою з метою завести справедливий новий лад по думці підписаного ними 27 вересня 1940 р. пакту трьох.

Ст. 4. Цей договір входить в життя н[illegible]гайно з хвилиною його підписання і за[illegible] рі-

ється важною так довго, як пакт трьох з 27 вересня 1940 року. Високі договірні сторони порозуміються своєчасно перед уплилом важности про дальше сформування їхньої співпраці, передбаченої у статті 3. цього договору.

На закінчення своєї промови висловив Фірер свою незломну волю, що ця боротьба мусить бути переведена до останніх наслідків. „Хочу запевнити моїх ворогів, що нас не покорить ніяка сила зброї ні час, та що не захитає нами у виконуванні наших обовязків ніякий внутрішній сумнів. З нами в союзі є сильні народи, що терплючи ту саму нужду, мають перед собою тих самих ворогів. Маю невмолиму рішучість раз розпочату війну довести до успішного кінця"

ІТАЛІЯ ВИПОВІЛА АМЕРИЦІ ВІЙНУ.

БЕРЛІН. — В тому самому часі, коли у Берліні Фірер виголошував свою велику промову, промовляв Мусоліні в Паляцо Венеція. Він заявив, що тепер пакт трьох перетворений у незломний військовий союз. 250 міліонів людей рішених виступити проти провокацій Рузвелта. Держави оси приймають побіч Японії боротьбу, яку спровокував Рузвелт.

Мін. Рібентроп передав дипльоматичному представникові Злучених Держав у Берліні ноту, в якій стверджує, що внаслідок провокаційної політики уряду Злучених Держав Німеччина вважає себе у стані війни із Злученими Державами. Те саме зробив у Римі мін. Чяно.

ВІЙСЬКОВА СИЛА НА ФІЛІПІНАХ.

ТОКІО. — На Філіпінах є, як подає Домеї, приблизно 38.000 американських і філіпінських вояків під командою ген. Мек Артура, з цього 18.000 правильних військ. Філіпіни поділені на три військові округи, а саме: північний і південний Люцон та Мінданао. Тому, що американське летунство на Філіпінах дуже ослабло внаслідок японських бомбових налетів останніх двох днів, треба здогадуватися, що відпорна сила проти японських військ, які перевели успішні десанти зломана.

ЗАТОПЛЕНО ДВА АНГЛІЙСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ.

ТОКІО. — Цісарська головна кватира повідомляє, що японські гидроплями затопили недалеко східних берегів Маляйського півострову боєві кораблі „Принс оф Велс" та „Репульз". Як повідомляє далі агенція Домеї, англійську далекосхідню фльоту доглянули в середу в год. 11.30 японського часу недалеко східних берегів Маляйського півострову і японські літаки почали негайно акцію. „Репульз" затоплено в год. 14.29 поцілом бомби. Воєнний корабель „Принс оф Велс" виказував після цільної бомби діри в боці та на командному містку і пробував втекти. Одначе в год. 14.50 поцілено його дальшими бомбами і він затонув.

Воєнний корабель „Принс оф Велс", який виплив на воду 3. травня 1939 р., є одним з найсильніших та наймодерніших боєвих кораблів англійської фльоти. При містоті 35.000 тон розвивав швидкість 28,5 вузлів. Був озброєний 10-ма 35 цм. гарматами, 16-ма 13 цм. гарматами, 32-ма 4 цм. протилетунськими гарматами та 16-ма скорострілами. На чердаку мав 4 літаки, а його залога складалася з 1.500 моряків.

Воєнний корабель „Репульз" мав 32.000 тон містоти і плив зі швидкістю 29 вузлів. Збудований в 1916 р. мав 6 гармат по 38 цм., 12 по 10 цм., 8 протилетунських по 10 цм., 4 протилетунські по 4,7 цм., 16 протилетунських по 4 та 8 скорострілів. Крім цього мав 8 торпедних рур і 4 літаки, залога корабля — 1.200 моряків.

—o—

Британський кружляк і нищильник важко ушкоджені

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 11. 12. Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

На сході завдано ворогові при відбиванні сильних наступів важкі втрати.

Летунство піддержувало бої армії успішними наступами на ворожі кольони, новища і получення в запіллі.

В північній Африці не було вчора замітних боєвих дій. Німецькі боєві літаки розігнали скупчення авт. Перед північно-африканським побережжям німецькі та італійські літаки заатакували один британський кружляк і один нищильник та важко ушкоджено їх. Сотн. Мінхеберг здобув свою 60-ту повітряну перемогу.

—o—

Великі бої на Філіпінах

ШАНГАЙ. — Як подав до відома японський військовий звітодавець у Шангаю у справі десанту японських військ на Філіпінах японцям удалося, хоч ворог боронився — висісти на головному острові Люцон і то біля Віган, на північно-західному та біля Апари на північному побережжі острову. Здогадуються, що відбулися й дальші десанти, але про них нема досі ніяких вісток. Десанти перевели у вівторок сухопутні війська з підтримкою морських та повітряних сил. Як повідомляють з Манілі від середи відбуваються перші великі бої з американськими військами, при чому японська воєнна фльота встрявала у боєві дії. Як виходить з перехопленої радіопередачі, нач. вожд американських військ у Манілі ген. Мек Артюр подав в одній радіозаяві, що японським військам удався у співдіях з морськими та повітряними силами десант на одному місці на північ від Манілі. Як подають далі з Манілі, японські літаки заатакували знову в середу столицю Філіпін та обкинули бомбами пристань недалеко Сантіяго і кораблі у пристані.

ЗАТОПЛЕНО АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ-АВІОМАТКУ „ЛЯНГЛЕЙ".

ТОКІО. — Агенція Домеї довідується через Буенос Айрес, що у вівторок американський корабель-авіоматку „Лянглей" затоплено. Корабель-авіоматка „Лянглей", містоти 11.000 тон, мав залогу з 400 моряків. На кораблі було 4 гармати 12,7 калібру, 2 скорострілі і міг помістити 16 гидроплянів.

ЮРІЙ КОСАЧ. 24)

Рубікон Хмельницького

Застукано в двері. Хмельницький далі обернувся — прокинувся з глибокого сну. Була пізня година. Не числив ні днів, ні ночей. Його відвідав Ахіллес, людина, якої Хмельницький останнього часу оминав. Може тому, що не міг ще досі як слід відгадати Ахіллесової гри, може тому, що не міг нічого сказати йому-товаришеві з кривавих років війни — спрагненому твердої постанови, а найголовніше чину, може тому, що ця людина мов демон нашіптувала йому вже четвертий тиждень грішні й спокусливі слова, манила його сміливими мріями.

Ахіллес повертався від Гондіюса. Сів у крісло, поклавши на стіл свою чорну кирею, шпаду й рукавиці, сидів випростуваний, сухий і, як завсіди, лукаво усміхнений. Оповідав про суперечку Боплана з еспанським гідальгом, про обережного майстра Гондіюса, що не спішився встрявати в дискурси, воліючи знати більше чужих думок ніж розкривати свої. На мить, при згадці про Гондіюсову господу, Хмельницький, що вже давно там був, подумав про Ганну. Ця думка майнула йому прудка мов стріла, вогненна скалка. Автім, що було по тих думках? Ще одна спокуса, ще одна причина до відтягання постанови? Спалахнути на мент і згаснути чи пристраститись на довго, забувши про все, що було довкруги, що може ще, невідоме, полумяно-страшне чекало його?

Проте думав про неї. Залишив у дома, в Суботові дружину, сумирну, господарну й рахманну жінку, що може з усіх друзів була його справжнім другом, бо вірила в нього найбільше з усіх — без застережень, без нервувань. Вона, як і пристрасть його до неї була спокійна й тиха — золоте, певне себе, спіле праліто. Але Ганна — це не було українське підсоння рахманности, це не була українська краса. Вона хвилювала, манила як солодкість гріху, як терпкава солодкість того всього, що ще не пережите й не відоме, вона втомлювала. Й відігнав від себе цю настирливу, неклиану думку.

— А пани в Варшаві все контрадиктують, проказав Ахіллес знехотя, іграючи турецьким пістолем, що враз із усією зброєю лежав тут, на купі, в неладі: твій протектор, добрий король Володислав, мості капітане, у великих тарапатах...

Хмельницький ходив по кімнаті — кліті. Дзвеніли остроги.

— Чекаю, все чекаю, невже зламають його?... На Божі рани! Чи знає він що його жде, коли контрадикції королевенят не зломить? Не може бути, не може бути. Розписано затяги, гармати ллють день і ніч, посполите рушення стягають до Львова. Низ кипить! Чи знаєш, вашмость, що буде з низом коли короля контрадиктують і війни з Туреччиною не буде?...

День і ніч ця думка його непокоїла, загризла його. Ахіллес спокійно дивився, як мучиться ця шорстка людина. Але не находив милосердия для неї. Сама собі винна у всьому, ніхто інший. Хайби забув нарешті на мить про Володислава, цю дитину, що з вогнем грається, нехайби раз став собою. У цьому мав Ахіллес свою, нікому невідому мету.

Хмельницький круто до нього повернувся. Спаленів.

— Знаю, що скажеш мені! Вуха мені гудуть від цього. Не говорять просто, але натякають, немов змовившись. Всі, всі мов один! Але шкода говорити, не бувати цьому! Хочете, щоб я як hostis і proditor patriae виступив? Хочете, щоб я матір-Річпосполиту зрадив, у проваллля кинув її? Хочете всі, щоб Ні підняв? Підійму, чом ні, на це мені Бог сили дасть іще. Вчиню colluries безмежну. Повідь, потоп крови! Всі бо підуть за мною, всі, як лише гукну, бо нікому терпцю не стає: чернь, сірома, попи, ченці, міщани, шляхта від панів великих, Річчюпосполитих забутих і переслідуваних (є й такі) до нікчемних скартабеллятів. Від Бихова, ген на Білорусі, до смого Покуття, від Сіверщини по Татри запалю вогонь, тожбо, гай-гай-замки й манастирі горілиб! Вогнем і мечем пройдемо, старих і малеч вигубимо, іменем королівським приборкаємо шляхту, королівство черні настановимо. І допоможуть нам, чомуж би й ні — цар московський перший піде, тільки знаку чекає. І, прости Господи, Крим рушить з нами. Але щож з того, пане рітмайстре, щож з того? Руської крови я — руської, доброї крови, алеж і Річпосполита мені матір, сто разів мені матір і це мене болить, а ніщо інше!...

Важко зітхав. Горіло чоло його. Хрипкий голос рвався у кімнаті кривавими згустками, немов із надри чорної, нещирої душі виривали йому слова. Стискав голову руками. Може й шкода було йому говорити, подумав Ахіллес, може помилявся він, думаючи про цього мужа інакше. Може ще не варта було mangiare un frutto non maturo, мовляв хитрий Арноні. Але дарма, що раз закільчило — мусіло доспіти.

(Далі буде).

ЛИЦЕМ ДО БРАТА!

Було це перед 22. роками.

І тоді був грудень, була зима, наближались Різдвяні свята, було важко за мило, сіль, нафту, ліки й за все те, до чого звикла культурна людина. Також тоді шляхами, полями і степами України сновигались озброєні ватаги і розносили смерть. Не тільки від кулі, але й від пошести: пятнистого, поворотного, черевного й якого там ще тифу.

А вона косила немилосердно всіх, але найдужче таки тих, що принесли її разом із „Червоною Калиною" і власною безпросвітньою нуждою та безнадійною надією.

Бувало, впроситься галицький стрілець до селянина на нічліг у хату, ляже здоров, а рано ніяк не підведеться. Гарячка, ломання костей, знесилення цілого тіла і привиди... привиди... привиди... І не було іншого виходу. Приходилось піклуватись та рятувати перед смертю незнаного гостя.

Правда. Можна було не впускати на нічліг, або відвезти безпритомного в поле і там кинути. Ніхто не знав би був, і не було б клопоту та не висіла б гроза, що прийдеться відпокутувати самому за опіку над знеможеним пошестю...

Можна було. Але не знайдете нікого, хто міг би розказати бодай один такий випадок. І нема ні одного колишнього вояка Галицької Армії, якому підчас такої „чумацької пригоди" відмовлено б самаританської опіки.

Не самаританської! Братньої!

Бо самарянин тільки змилосердився над невідомим і купив для нього поміч. А недужим галичанином піклувались придніпрянці особисто, з нараженням власного життя.

Бувало, гість приходить до здоровля, а його місце займає хтось із хатніх. Бувало й таке, що гість видужав, а хтось із тих, що доглядали його підчас недуги, мусів розпрагцатись із світом.

Сам себе приніс у жертву, рятуючи брата.

Нині — сини, брати і внуки тих, що опікувались нами, проходять галицькими шляхами. Пливе сіра маса обездолених братів, між якими чимало й таких, що тому 22 роки самі доглядали нас, чи наших рідних.

Доглядали і піклувались із нараженням власного життя, свідомі грози, що на них чигала.

Чи не знайдеться на Галицькій Землі хтось, хто міг би зустрінути їх інакше, як колись вони нас зустрічали? Нехай не знайдеться ніхто, що відмовив би їм нічлігу, харчів, опіки в недузі чи іншої братньої допомоги.

А. Криван.

Радість Японії з приводу осягів

ТОКІО. — Коротке урядове звідомлення японської головної кватири в середу, що затоплено два англійські боєві кораблі „Репульзе" та „Принс оф Велс", викликало справжній шал радости в цілій Японії, зокрема коли цю вістку передали японські радіовисильні. На головних вулицях Токія виривали кольпортерам часописи з рук. Біля будинків часописів товпилися маси народу, читаючи цю важну вістку, передавану рухомим електричним письмом. Не зважаючи на холодну дощеву погоду, поплили у середу великі маси народу до Ноґірейм біля Токіо, щоби візвати духа героїв з під Порт Артура для перемоги японської зброї.

Велике затрівоження з приводу японських досягнень

БУЕНОС АЙРЕС. — „Фльота Зл. Держав потерпіла найбільший погром у своїй історії" — такі є — як повідомляє „Націон" — настрої в Америці. Загал обурений, що йому говорили постійно про готовість та сторожкість, тоді як командати фльоти напевно спали, коли японці заатакували Гаваї. Зл. Держави зіштовхнено вже в початках війни у дефензиву. Нема сумніву, пише далі „Націон", що вони мусять рахуватися з велитенськими жертвами та великими втратами.

Боєві втрати Японії

ТОКІО. — Відділ сухопутньої армії головної цісарської японської кватири подає до відома, що від вибуху війни затонуло 2 транспортові кораблі і 2 дальші ушкоджено. Людських втрат не було. За тими самими вістками 13 літаків сухопутньої армії не вернулося до своїх баз. Інформатор головної кватири цісарської фльоти повідомляє: фльота втратила від вибуху війни Японії з Америкою та Англією 38 літаків, але ні одного японського воєнного корабля. Над японськими просторами не ствердженo досі, як повідомлено урядово, ні одного ворожого літака. Твердження радіостації Маніля, що американські летуни бомбардували вночі на середу Токіо, Кобе і Формозу, називають японські звідомлення звичайною видумкою. Від вибуху війни не заатаковано ні одного міста в Японії.

Вейвил — вождем на Далекому Сході?

СТОКГОЛЬМ. — Ген. Вейвила призначать мабуть начальним вождом союзних сухопутніх військ на Далекому Сході. Хоча з урядового боку нема ще ніяких підтверджень про це, то в політичних колах думають, що така розвязка є найбільш правдоподібна. Міродатним для цього — не тільки вістка з Чункіну про нараду марш. Чанкай-шека з шефом американської військової комісії Мерудером на тему японського наступу на Бурму, що примусить обі армії до рішального бою. Лондонські військові кола здивовані, що досі нема ще вістки про японський наступ із Китаю та Індо-Китаю проти Бурми. З цим рахувалися з першу чергу, бо в той спосіб взагалі мали б японці найбільші вигляди вбити клин між китайські та англійські боєві сили. На кожний випадок вірять, що скоріше чи пізніше цей великий наступ прийде і що тому необхідне взаємне порозуміння. В тісному звязку з загрозою Бурми йдуть бої на Маляйському півострові. Вони мають окреме значіння ще й тому, що успіх японських дій у мирному Таї (Сіямі) виключить можливість сухопутньої комунікації між Сінґапуром і Ранбуком. Тому й бої за Кота Бру мають на погляд лондонських військових кол велике значіння, якщо японцям удалось би створити сухопутній звязок з Банкоку на південь. Найбільше значіння Кота Бру — на погляд анґлійців — у тому, що його посідання дало б японцям добре летовище, доволі близько (500 км.) від Сінґапуру. Кажуть тут, що Кота Бру має подібне значіння як летовище Малемі на Креті.

Властивою метою японських дій у Таї і в першу чергу на Маляї — на погляд анґлійців — відрізання Сінґапуру від суші. Японія — кажуть анґлійські кола — переводить подібні дії, як підчас японсько-російської війни проти Порт Артуру.

Англія бореться на 7-ох морях

СТОКГОЛЬМ. — У перших ударах японців, виконаних могутніми силами, хвалить шведська преса клясичну ціль ведення війни. Випад проти Гаваї треба назвати дуже сміливим, бо шлях поведено в американську систему баз при віддалі 1000 морських миль від найближчої морської бази. Цей випад удався так могутньо, без того, щоб американські розвідчі ескадри відкрили японські одиниці фльоти. Так повстали для Анґлії, — як говорить „Свенска Даґблядет" — нові тяжкі до опанування проблеми. Бої розтягаються на 7-ох світових морях і Анґлія мусить закинути дотеперішню концентрацію своїх морських боєвих сил на північному Атлянтику і на Середземному морі.

ЗІ ЛЬВОВА І З КРАЮ

ЗБОРИ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

На сходинах українських журналістів м. Львова, що відбулися в середу 26. 11. ц. р. в домівці Українського Літературно-Мистецького Клюбу при вул. 22 травня (кол. 3 травня) ч. 10, І. поверх, вибрано нову управу в складі: О. Боднарович — голова, Р. Пашківський — заст. голови, Я. Шавяк — секретар. Після вибору відбулася дискусія над оживленням діяльности товариства.

НОВІ КАЛЕНДАРІ.

Накладом Видавництва „Журавлі" в Рогатині вийшов на днях календар-альманах на 1941 і 1942 рік під редакцією М. Угрина-Безгрішного й Антона Лотоцького п. з. „Вільне Слово" (форм. 8-ки, стор. XXIV+96). Літературно-науковий альманах цього календаря присвячений памяті Богдана Лепкого, в тексті його бачимо три світлини з побуту Б. Лепкого в Рогатині й Черчі. Ціна календаря 5.60 зол.

Календарець для Самбірської Округи на рік 1941 і 1942. У ньому поміщені історичні дати, міри і ваги, поштовий скорот та адреси установ м. Самбора.

Такий самий календарець вийшов для Дрогобицької Округи, з тим, що в ньому поміщені адреси установ м. Дрогобича.

Календарець Пресвятого Ісусового Серця на 1942 рік. Річник V. Жовква 1941. Друкарня і Видавництво ЧСВВ в Жовкві. Стор. 32, форм. 32.

В тому-ж Видавництві друкується і незабаром вийде календар „Місіонаря" (6 арк. друку) на 1942 рік.

ПОМЕРЛИ:

Д-р Ярослав Секела, проживши 49 літ, помер по короткій, але важкій недузі у Львові 15. XI.

О. Михайло Юзьвяк, довголітній катехит жіночої школи, відтак професор учительської мужеської і жіночої семинарії в Самборі, кол. військовий капелян УГА, в рядах якої перейшов увесь її тернистий шлях, помер у Самборі 20. XI. у 72 р. життя.

Львовянин.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ГРУДЕНЬ.

12. Пятниця — Парам. і Філ.
13. Субота — Андрія ап. П.

— ПОДАЄМО ОТСИМ ДО ВІДОМА всім нашим передплатникам і зацікавленим у Німеччині, що чеками В-ва на наше конто в Берліні Pscha ч. 68.085 можна вплачувати гроші тільки на передплату часописів. На висилку грошей на книжки, оголошення, та всякі збірки — мусить кожний мати окремий дозвіл від девізового уряду. Гроші вплачені не на передплату часописів не будуть прийняті. — Українське Видавництво.

— ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІХ ЗАМОВЛЯЮЧИХ У НАС КНИЖКИ, що покищо ДО ГАЛИЧИНИ не можемо книжок висилати, бо пачок до Галичини пошта ще не приймає. Усі такі замовлення просимо спрямовувати на адресу: „КНИГОТОРГ", ЛЬВІВ, вул. Чарнецького ч. 12.

„Українське Видавництво".

— ШКІЛЬНІ ДЕННИКИ є на складі в Українському Центральному Комітеті, Краків, Зелена 26 — і туди слід спрямовувати замовлення. Ціна 10 зол. Висилається тільки за попереднім надісланням грошей, або за післяплатою. — Фінансовий Відділ УЦК.

— В НЕДІЛЮ, 14-го грудня 1941 відбудеться в домівці УОТ в Кракові, Адольф Гітлерпляц 1? III. поверх, святочна академія в честь Митрополита Андрея з такою програмою: 1) Відкриття академії — голова УДК Зиновій Онуферко. 2) Реферат — ред. Маріян Козак. 3) Б. Лепкий: В храмі св. Юра — рецитація Ярослава Юрчака. Початок в год. 18. — Крім цього в неділю 14. 12. відбудеться в грек.-катол. парохіяльній церкві в Кракові молебен в намірення Митрополита Андрея Шептицького в год. 12. 30. — ВИДІЛ УОТ.

— У ЗВЯЗКУ зі зближаючимся МИКОЛАЇВСЬКИМ СВЯТОМ просимо українське громадянство м. Кракова зголосити в УДК діти, які бажали б дістати в дарунку дарові книжечки. Зголошення приймає канцелярія УДК в днях 10., 11. і 12. грудня 1941. Хто в цьому речинці не зголосить дитини, не може рефлектувати на дарові книжечки. При зголошенні належить подати: 1. імя і прізвище дитини, 2. зайняття батьків, 3. місце замешкання, 4. вік дитини. — УДК у Кракові. 2967 1-3

— В СУБОТУ, 13. грудня ц. р., відбудеться в Перемишлі в салі „Бесіди" в Народньому Домі Андріївський вечір, зорганізований місцевою Жіночою Службою Україні. Початок в год. 18-ій.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): Заходом УДК Делегатури в Новім Санчі: Л. Александрович 0.50, А. Александрович 0.50, М. Душний 2, В. Душний 2, І. Хиляк 2, С. Филипович 5, Б. Филипович 5, О. Білинський 0.50, М. Гаврищак 1, д-р О. Яворський 10, І. Коваличко 1, Г. Коваличко 1, о. В. Кузьма 5, Максимович 2, д-р О. Метеля 5, М. Наконечна 1, Навесникова 2, прок. М. Пасічинський 10, С. Палюх 2, Т. Петришин 2, м-р Т. Прокопчук 5, М. Рак 1, м-р Р. Шопа 3, Ф. Стахів 2, Л. Сенчина 5, д-р К. Сивуляк 5, І. Садовський 1, Р. Шуфліта 0.50, В. Улицька 2, А. Ворощак 2, І. Венгринович 1, Д. Улюцький 0.50, суд. Е. Жарський 5, М. Заяць 2, М. Сітик 2, П. Луців 1, К. Гаврищак 3, д-р К. Перегінець 10, В. Баранецький 20, д-р Е. Лавришко 20, О. Курцеба 5, д-р О. Кебуз 20. — За місяць листопад зложили службовики О. С. У. К.: М. Негребецький 10, Т. Качалуба 10, О. Домбровський 10, І. Винник 20, В. Кольцьо 5, М. Кузик 2, Р. Кузьмінський 3, С. Клизуб 2, В. Снежко 2.50, Ф. Ленчук 2, К. Мокрицький 2, І. Мрак 5, В. Путько 2, Н. Ленчук 2, П. Бризіцький 5, Б. Заяць 3, В. Войціцький 2, І. Лавінський 5, І. Береда 2, О. Огризко 3, Л. Біда 3, І. Лиско 2, М. Дубицька 2, М. Назаревич 2, І. Головка 1, А. Киц 1.50, Т. Новосад 2, А. Бречко 5, Е. Химчак 5, Степанишин 1, В. Помпеїв 2.50, А. Миронів 2.50, В. Клех 2, М. Капиця 1.50, М. Бонк 2, Л. Стельмахів 5, інж. І. Купчинський 10, І. Богачевський 5, В. Пенцак 2, д-р Богачевський 5, Т. Цуприк 4, М. Патерейко 5, Т. Климусь 5, М. Лабіш 5, І. Боднар 5, І. Семчук 5, збірка з авта ОУСК (Домбровський) 17, збірка з авта (до Львова) 76, М. Хміль 7.50. — Заходом УДК Ясло: д-р А. Симків 45, інж. В. Слободян 10, Е. Ковбасюк 10, УОТ Святкова Велика 10, УОТ Святкова Мала 10, м-р О. Утришко 2, К. Пруць 2, М. Баґан 2, І. Ґайовський 2, П. Довбош 2, Б. Охнич 2, Ф. Солтис 2, С. Дутковський 1.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ ПОЛОНЕНИМ зложили (в золотих): Делегатура, Пулави 215, УДК Криниця 477.60, проф. Бачинський, Краків 20, УДК Радом від членів 1000, о. Бень, Опарівка. збірка 38, д-р Утриско, Ясло 10, д-р Солтикевич, Ряшів 400, Делегатура Динів 300, Делегатура Балигород, священство (збірка на соборику) 131.60, Чубоха Є., Тарнаватка (збірка) 77.20, Делегатура Коросно, збірка 83, Семаківський Т., Краків 1000, Народня школа, 5, 6, 7 кляса, Краків 80, Делегатура Пулави 555, Филипович, Люблин 50, Владика Йосафат, Перемишль 500, УНО Катовиці 280, Працівники Українського Консуму, Краків 220, Українські Установи, Краків 2.000.

— ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Катерини Хлопік, якої похорони відбулися 7. грудня ц. р. в Сяноці, на Фонд Допомоги Укр. Студентству 70 зол. зложили Михайло й Олена Островерхи.

Які держави виповіли війну Японії

БЕРЛІН. — Як повідомляє ДНБ, після виповідження війни Японією Злуч. Державам та Англії у дні 8 грудня 1941, виповіли Японії війну такі держави: Англія, Канада, Костаріка, Австралія, Нікараґуа, Гол. Індії (всі 8 грудня), Злуч. Держави, Домініканська республика — Гаїті, Гондурас, Куба, Сан Сальвалор, Мексик, Панама (всі 9 грудня) та Південно-Африканська Унія (10 грудня).

Осторога японських часописів

ТОКІО. — З усіх японських часописів пробивається повага, з якою Японія входить у боротьбу проти Америки та Англії. Зокрема вони остерігають перед перебільшеною оцінкою дотеперішніх японських осягів та заявляють, що війна починається поважно і принесе зі собою чимало недостач, заки прийде остаточна перемога. „Наші успіхи, пише „Токіо Асаґі Шімбун, треба завдячувати виключно відвазі японського морського летунства, що перевело ці велитенські дії, далекі налети маючи тільки невликі вигляди вернутися до баз. Японські летуни виказали найвищу міру стародавнього духа самураїв, що є основою нашої модерної армії. Чейже досі віддано тільки перші стріли — каже часопис далі. — Справжня боротьба ще перед нами".

ОДИН З НАЙЧОРНІШИХ ДНІВ В ІСТОРІЇ АНГЛІЇ.

ШАНГАЙ. — „Цей день був найчорніший в історії англійської імперії" — заявив Даф Купер у радіо Сінгапур, обговорюючи затоплення двох кораблів: „Принс оф Велс" та „Репульз".

АНГЛІЙЦІ ВІДСТУПАЮТЬ З ПІВН. МАЛЯЇВ.

ШАНҐАЙ. — У середу йшли далі завзяті бої японців з англійцями у північній частині Маляйського півострова. В англійських колах Сінгапуру подають, що англійські війська дістали удари у плечі. Офіційне звідомлення повідомляє, що англійські частини мусять „наново зорганізуватись" на південь від летовища Кота Бару, за який йдуть завзяті бої. Як кажуть, англійське командування вислало до Гол. Індій прохання про допомогу голяндськими військами.

СІНҐАПУР ШУКАЄ ПОРЯТУНКУ.

ШАНГАЙ. — Важкі англійські втрати у фльоті, що їх спричинили від початку тихоокеанської війни японські морські й повітряні сили, найшли своє підтвердження в урядовому повідомленні англійської влади в Сінґапурі, що наспіли зміцнення з Гол. Індій. Цей офіційний звіт каже: „Зміцнення морських та летунських сил з Голяндських Індій прибули до Сінґапуру.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ЯПОНСЬКИЙ ПОСОЛ В ІНДО-КИТАЮ.

ТОКІО. — Як повідомляє Домеї, в Токіо подали до відома призначення колишнього посла в Еспанії, Йокогами, який за Йошізави був головою господарської делегації, спеціяльним послом у французькому Індо-Китаю.

КОРОТКІ ВІСТКИ

* **Як подає** „Ґамбурґер Фремденблят" у звідомленні з Гаґи з дня 4. XII., з Ольдензаль, збірної точки голяндських селян, які зголосились до виїзду на працю при сільсько-господарській відбудові Остляннду, відїхала перша група, більше ніж сотня селян. Цей перший транспорт складається з мешканців Фризії, Ґронінґії, Брабантії та надморських провінцій. Серед них є керманичі нових господарств на осушених морських теренах та селяни — власники більших і середніх земельних посілостей. Найстарший із них має 53 роки, наймолодший 19 років. У грудні виїдуть дальші транспорти, а в січні виїде понад чотириста зголошених. Ці групи задержаться деякий час у Ліцманштадті, для охоронного щіплення та інших необхідних засобів перед виїздом на Схід.

* **Папа Пій XII.** прийняв приватно короля Румунії Михайла і королеву-матір, Олену, в понеділок пополудни та розмовляв із ними коло години. Король Румунії Михайло перебуває зі своєю матірю від кількох днів у Римі.

* **„Армія** Квантун сповнить у цій святій війні свій обовязок і хоронитиме кордони Манджуко — заявив полк. Фуркуяма, керманич пресового відділу армії Квантун. — Манджуко може безумовно здатися на ударну силу армії Крантун".

* **Японський** закордонний уряд подав у середу до відома, що швайцарське посольство в Токіо перебрало береження північно-американських інтересів в Японії.

* **Фінське** державне інформаційне бюро подає: Вночі на неділю здобули наші війська стратеґічно важне місто Повенца над устям Сталінського каналу до озера Онеґа.

* **Оголошення** біржевих звітів Злучених Держав Америки показує, що курси промислових акцій впали пересічно на 3,9 дол.

* **Французький** державний секретар комунікації, Бертельот, відїхав у неділю літаком з Віші до Уджде в північній Африці. Він відкрив у понеділок у товаристві більшої кількости офіційних осіб першу частину шляху транссагарської залізниці, яка йде з Боу-Арфи до Кольомб-Бехар.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

† о. Микола Огородник

Сумна вістка блискавкою рознеслась по Ярославі, що дня 29. листопада ц. р. відійшов із цього світа невіджалуваний о. Микола Огородник, сотрудник Ярослава і настоятель хлопячої бурси, у 44-му році життя і 15-му р. священства. Відійшла від нас людина гарячого серця і великий приятель молоді. Хоч о. Огородник не довго працював на ярославській землі, то проте залишив по собі ніколи незабутні довершені діла, що були випливом його благородного серця.

По своїм висвяченні працював о. Огородник як катехит шкіл у Яворові, де заскарбив собі в дітей і громадян Яворова сердечну симпатію й любов бо не було ні одної людини, яка б із признанням не відносилася б до його скромної особи. Від 1939 р. душпастирував о. Огородник один рік в Острові біля Радимна, куди заходили яворівці, його ученики та інші громадяни-еміґранти, відвідуючи свого улюбленого пан-отця. В останньому часі душпастирював о. Огородник в Ярославі, де й помер, як жертва свого обовязку, опікуючись полоненими в таборі в Полкинях к. Ярослава. Там знали його всі полонені й до нього горнулись, немов до рідного батька. Жертвенно, з самопосвятою спішив до них і, володіючи добре німецькою мовою (о. Огородник був це австрійським старшиною-підхорунжим), вставлявся за бідними полоненими у німецьких властей, вратував їх дуже багато від смерти та опікувався хворими в лікарні в Ярославі. Опіка о. Огородника над бідними хворими полоненими була подивугідна. Всі гроші, біля тощо — які лиш мав, роздав хворим, залишаючись сам без доброї сорочки. В лікарні вів із хворими полоненими довгі розмови на найактуальніші теми. Важко було для о. Огородника розстатись із хворими полоненими, від яких заразився недугою тифу, і помер, віддавши життя своє за друзів своїх. Дня 1. грудня ц. р. все громадянство Ярослава, під проводом оо. крил. Хотинецького, Федоровича, Голинського, Гриневецького, Журавецького, Гаська, Топорівського та оо. Редемптористів, відпровадило незабутнього о. Огородника з цвинтарної каплиці на місце спочинку. Над гробом попрощав Покійного один із отців Редемптористів. Жаль стискав серця всіх, зокрема старенької 76-літньої матері, яка прощала свого єдиного і такого гідного сина. Далі попрощали о. Огородника його ученики з гімназії й бурсаки. — Вічна Йому Память! **о. М. Т.**

ЮЛІЯ ЧЕРВАК.

Дня 3. грудня по важкій недузі померла в Перемишлі Юлія Червак, жінка гімназійного професора. Похорони відбулися дня 5. грудня. — В. Ій П.!

ОЛЕНА ДАВИДОВИЧ.

Дня 6. грудня померла в Перемишлі на тиф у 25-му році життя Олена Давидович. Похорони відбулися дня 8. грудня ц. р. — В. Ій П.!

Дії на Далекому Сході

ЗАГИНУВ НАЧАЛЬНИЙ ВОЖД АНГЛІЙСЬКОЇ ДАЛЕКОСХІДНЬОЇ ФЛЬОТИ.

ШТОКГОЛЬМ. — За вісткою Ройтера, нач. вожд англійської далекосхідньої фльоти, сер Том Филипс, находився на покладі „Принс оф Велс", коли цей боєвий пароплав затопили японці. Про долю його нема досі ніякої вістки.

ЄГИПЕТ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД ВІЙНИ З ЯПОНІЄЮ.

АНКАРА. — Єгипетський уряд відкинув раду англійського амбасадора в Каїрі — виповісти війну Японії та вирішив тільки зірвати дипльоматичні взаємини.

НАРАДИ СІЯМСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

БАНКОК. — Уряд скликав на середу пополудне сіямський парлямент. Темою нарад — положення на Тихому Океані.

У ПІРЛЬ ГАРБУР ЗГИНУВ АМЕРИКАНСЬКИЙ АДМІРАЛ.

ШТОКГОЛЬМ. — Як виходить з вошингтонських повідомлень, підчас японського налету на Пірль Гарбур згинув американський адмірал І. Кемпбел, який належав до штабу шефа американської фльоти на Тихому Океані.

—o—

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

СВЯТО БАЗАРУ В СУВАЛКАХ.

В Сувалках відбулося в неділю 23. листопада в домівці філії УНО свято Базару. Вступне слово виголосив голова філії П. Шкорупій. Гарний і продуманий був реферат П. Монастирського. Память поляглих вшановано мовчанкою, після чого дитячий мішаний хор під орудою П. Монастирського відспівав національний гимн та низку народних пісень. Мило вражала на тому святі — як мак цвітуча молодь у національних одягах. **І. І.**

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

Вписи до української мужеської гімназії в Тернополі. При кінці листопада ц. р. відбулися вписи до української мужеської гімназії в Тернополі. Зголосилося коло 800 хлопців, з того мають прийняти 400 хлопців. Гімназія примістилася в будинку колишнього польського Товариства Школи Людової. Вже кінчають ремонтувати будинок. В грудні має зачатися навчання.

Повітові наради в справі контингентів сільсько-господарських продуктів відбулися в днях від 25. 11. до 28. 11. ц. р. в Зборові, Скалаті, Збаражі, Теребовлі і Тернополі. В нарадах взяло численну участь українське селянство. На нарадах виступав обласний господар (Гебітсляндвірт) граф Райгенсберг, делегат РСУК інсп. Бакович і представники Окружного Союзу та місцевих (повітових) Союзів Кооператив. Згадані наради виказали, що українські селяни живо цікавляться здачею приписаних контингентів.

Відновлення діяльности „Української Бесіди". Т.во „Українська Бесіда" в Тернополі відновило свою діяльність. Влаштовано гарну домівку в домі Українбанку, запренумеровано багато часописів, закуплено шахи. Вже приєднано поверх 30 членів. Голова „Української Бесіди" п. дир. Гринькевич докладає всіх старань, щоб це культурне товариство як найкраще розвивалося.

Цукроварня „Поділля" в Березовиці коло Тернополя вже почала сезонову працю. Має вона переробити в тім сезоні 6.000 вагонів цукрових буряків. Тепер має цукроварня около 1000 вагонів буряків. Багато цукрових буряків лежить поки що на збірних пунктах. Їх доставка до цукроварні відбувається поволі через недостачу вагонів. — Внаслідок безперервних дощів цеї осени не викопали около 30% буряків. **С. Г.**

Дрібні оголошення

Шукаю вправного гончаря до випалювання горнят, який вмів би рівночасно палити. Рефлектую на фахові сили. Подання з услівями слати на адресу: Вирібня керамічного приладдя, Перемишль, Бангофштрассе 17. 2964 2-2

Домашні урядження і інші товари перевозить до Львова залізницею — Експедитор Зарічний Михайло, Краків, Мазовецка 39. 2966 2-3

Згублену виказку (Авсвайскарте), видану Українським Допомоговим Комітетом у Кракові на прізвище: Іво Потюх — уневажнюю. 2968 1-1

Шукаю брата Івана Труша з села Косовець, повіт Городок Ягайлонський. — Труш Терентій, Старховіце бай Радом, Постфах І. 2969 1-1

Режисера до ведення театру в Дрогобичі прийме на стало Український Окружний Комітет у Дрогобичі. Платня після умови. — Зголошення слати на адресу УОК в Дрогобичі, Театральна площа 3. 2970 1-1

Бажаю українським робітницям-робітникам на чужині — головно тим без близької рідні — щирими, сестриними листами приносити розраду. — „Галичанка", Краківські Вісті. 2971 1-1

Пошукуємо негайно фахівця обзнайомленого з працею при цикльостилі. Платня згідно з умовою. Зголошення в канцелярії УЦК.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., ¼ сторінки 180 зол., ⅛ сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва за Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. **Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.**

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 233
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7. Fernsprecher 102-79